

2.3. Про пенсійний вік та нарахування пенсій постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи (2010)

Відповіді на запитання про нарахування пенсій постраждалим внаслідок аварії на ЧАЕС, отримані у ході проведення інформаційної Інтернет – конференції, приуроченої 24-й річниці Чорнобильської катастрофи

2.3.1. Через два роки я мала б вийти на «Чорнобильську» пенсію – у 50 років. Які у мене в цьому плані перспективи? Чи планується найближчими роками зміни пенсійного законодавства в цій частині? (37; Галина Кондратенко, службовець, м.Боярка)

2.3.2. Жителі Ємільчинського району Житомирської обл. 1968-1973 років народження в період 1986-1992 років навчалися у професійно-технічних, середніх спеціальних та вищих навчальних закладах за межами району. І, відповідно, більшість з них були тимчасово виписані із населених пунктів району і тимчасово прописані за місцем навчання. Чи правомірно сьогодні виконкомам сільських та селищних рад оформляти цим особам (які після навчання повернулися у район та постійно в ньому проживають) відповідні довідки-додатки для оформлення статусу потерпілих від Чорнобильської катастрофи 3 та 4 категорій і видачі відповідного посвідчення? Чи матимуть ці особи право на пенсію із зменшенням пенсійного віку відповідно до статті 55 Закону України «Про статус ...»? (38)

2.3.3. Чи розглядається питання про зміну пенсійного віку також і для жителів постраждалих територій, зокрема, 3 – 4 категорії? (39; Л.Присяжнюк, постраждала 4 категорії смт.

Бородянка)

*Відповідь:

Статтею 55 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”, визначено умови надання особам, які працювали або проживали на територіях радіоактивного забруднення, пенсій за віком із зменшенням пенсійного віку, встановленого для одержання державних пенсій (стаття 26 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” – чоловіки – після досягнення 60 років, жінки – 55 років та наявності страхового стажу не менше 5 років). Статтею 55 Закону, визначено умови надання особам, які працювали або проживали на територіях радіоактивного забруднення, пенсій за віком із зменшенням пенсійного віку, встановленого для одержання державних пенсій. Абзацом п’ятим пункту 2 статті 55 Закону визначено, що особам, які постійно проживали або постійно проживають чи постійно працювали або постійно працюють у зоні гарантованого добровільного відселення за умови, що вони з моменту аварії за станом на 01.01.93 прожили або відпрацювали у цій зоні не менше 3 років, пенсійний вік знижується на 3 роки та додатково на 1 рік за 2 роки проживання, роботи у зоні гарантованого добровільного відселення, але не більше, ніж на 6 років. Абзацом шостим пункту 2 цієї статті Закону також визначено, що особам, які постійно проживали або постійно проживають чи постійно працювали або постійно працюють у зоні посиленого радіологічного контролю за умови, що вони з моменту аварії за станом на 01.01.93 прожили або відпрацювали у цій зоні не менше 4 років, пенсійний вік знижується на 2 роки та додатково на 1 рік за 3 роки проживання, роботи у зоні посиленого радіологічного контролю, але не більше, ніж на 5 років. Іншого чинним законодавством не передбачено.

2.3.4. Органи Пенсійного Фонду України при оформленні пенсій із зниженням пенсійного віку відповідно до статті 55 Закону України «Про статус ...» для учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС вимагають надати довідку про факт, місце та

період виконання робіт по ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС у зоні відчуження. Для осіб, які служили у Збройних Силах, такі довідки видають командири військових частин або військові архіви (Державний галузевий архів Міністерства оборони України). Чи можна для цього використати копію довідки військової частини, на основі якої видавалося посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і які зберігаються в облдержадміністраціях, оскільки органи праці і соціального захисту на місцях часто відмовляють у наданні копій цих довідок, а довідку Державного галузевого архіву Міністерства оборони чекати доводиться інколи кілька місяців. (40)

*Відповідь:

Відповідно до статті 15 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” видача довідок про заробітну плату у період роботи (служби) з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, а також на територіях радіоактивного забруднення здійснюється підприємствами, установами, організаціями (військкоматами), які відповідно до частини другої статті 101 Закону України „Про пенсійне забезпечення” несуть матеріальну відповідальність за шкоду, заподіяну громадянам або державі внаслідок несвоєчасного оформлення або подання пенсійних документів, а також за видачу недостовірних документів, і відшкодовують її.

2.3.5. Я, ліквідатор I категорії, інвалід III групи. Як повинна нараховуватися пенсія, в якому розмірі? (42; Вадим Чолак)

*Відповідь:

Відповідно до статті 49 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – Закон) пенсії особам, віднесеним до категорій 1, 2, 3, 4, встановлюються у вигляді

державної пенсії та додаткової пенсії за шкodu, заподіяну здоров'ю, яка призначається після виникнення права на державну пенсію.

Державні пенсії особам, віднесеним до категорії 1, що передбачені статтею 54 Закону, можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження в 1986-1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається згідно з законодавством.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.07.08 № 654 з 01.07.08 встановлено, що в інвалідів-чорнобильців розмір мінімальної пенсії, що призначається відповідно до статті 54 Закону, з доплатою (без урахування надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, пенсій за особливі заслуги перед Україною, сум індексації та інших доплат, встановлених законодавством) не може бути нижчим, – в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 році, інвалідів III групи – 980 грн.; – в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у 1987–1990 роках та осіб, евакуйованих у 1986 році із зони відчуження, інвалідів II групи – 760 грн.; – в інших інвалідів, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, II групи – 600 гривень.

(Головний спеціаліст відділу оплати праці та пенсійного забезпечення Міністерства праці та соціальної політики України Уяздовський В. О.)